

روایت سه انقلاب بزرگ قرن

۲ تیر ۱۳۹۳ ساعت ۲۲:۴۵

در سه فصل نخست کتاب روایتی مختصر از این سه انقلاب ارائه کرده‌ایم و در فصل آخر درباره شباهت‌ها و تفاوت‌های این سه انقلاب سخن گفته‌ایم. در نگاه ما، این سه انقلاب حاصل شرایط جغرافیایی، تاریخی و انسانی متفاوتی هستند. یکی در اروپای غربی و در آغاز دوران مدرن شکل گرفته آن زمان که همه تصور می‌کردند با مدرن شدن به سعادت رسیده‌اند....

معرفی کتاب

کتاب «در میدان انقلاب؛ روایتی مختصر از سه انقلاب بزرگ تاریخ (فرانسه، روسیه و ایران)» با استناد به منابع معتبر تاریخی و علوم سیاسی - با نثر داستان‌گونه - نگارش یافته و در چهار فصل، سه انقلاب فرانسه، روسیه و انقلاب اسلامی ایران مقایسه می‌شوند.

در مقدمه کتاب می‌خوانیم: وقتی می‌خواهیم کتابی بنویسیم و در آن انقلاب ایران را با انقلاب‌های بزرگ جهان مقایسه کنیم، کتابی را تصور می‌کنیم که در آن اول انقلاب را تعریف کنیم و بگوییم انقلاب بزرگ چه فرقی با انقلاب کوچک دارد. دوم زمینه‌های هر کدام از انقلاب‌ها را گزارش و مقایسه کنیم. سوم اهداف هر انقلاب را شرح دهیم و مقایسه کنیم. چهارم رهبران انقلاب‌ها را مقایسه کنیم و از سازوکارهای رهبری هر انقلاب بگوییم. پنجم از مطالبات مردم در هر انقلاب گزارشی تهیه و مقایسه کنیم. ششم درباره فراگیری انقلاب‌ها صحبت کنیم و هفتم درباره خشونت در انقلاب‌ها آماری ارائه کنیم. سخن گفتن درباره مخالفان انقلاب هم احتمالاً یکی از بخش‌های کتابی است که تصور می‌کنیم. رابطه با خارجی‌ها و طول مبارزه و نقاط عطف انقلاب هم از دیگر مواردی است که می‌توان گزارش و مقایسه کرد. مطمئناً می‌توان به این لیست موارد دیگری هم افزود و در آن موارد هم انقلاب‌ها را مقایسه کرد.

در چنین کتابی نویسنده خود تاریخ سه انقلاب را می‌خواند و بعد موارد اختلاف انقلاب‌ها را مشخص می‌کند تا برای خواننده شرح

و توضیح دهد. یعنی در چنین کتابی خواننده بدون آن که با انقلاب‌ها آشنا باشد می‌بیند که نویسنده در مقاطع و نقاطی آن انقلاب را با انقلابی دیگر مقایسه می‌کند. مطمئناً روش بهتر این است که ما از خواننده بخواهیم کتاب‌هایی درباره این سه انقلاب بخواند، بعد نظرها را درباره تفاوت‌های این سه انقلاب با او مطرح کنیم. شاید هم بتوانیم این سه انقلاب را در سه کتاب جدا برای مخاطب روایت کنیم و بعد در کتاب چهارم درباره تفاوت‌های آن‌چه او در این سه انقلاب خود دیده است با او صحبت کنیم.

ما سعی کرده‌ایم این کار را در یک کتاب انجام دهیم. یعنی در سه فصل نخست کتاب روایتی مختصر از این سه انقلاب ارائه کرده‌ایم و در فصل آخر درباره شباهت‌ها و تفاوت‌های این سه انقلاب سخن گفته‌ایم. در نگاه ما، این سه انقلاب حاصل شرایط جغرافیایی، تاریخی و انسانی متفاوتی هستند. یکی در اروپای غربی و در آغاز دوران مدرن شکل گرفته آن زمان که همه تصور می‌کردند با مدرن شدن به سعادت رسیده‌اند. دومی در شرق اروپا در سرزمینی بسیار بسیار پهناور و در زمانی که عصر مدرن با بحران مواجه شده بود و همه تصور می‌کردند تنها نسخه‌ی سعادت نسخه‌ی مارکس است به وقوع پیوست. و دیگری میان مسلمانان شیعه در خاورمیانه که مهد تمدن‌های مختلف بوده است؛ در سرزمین کهن ایران.

ما در هر سه روایت از گذشته آن سرزمین شروع کرده‌ایم و از شرایطی که مردم را آرام‌آرام به این نتیجه رساند که تنها راه تغییر انقلاب است. در هر فصل زمینه‌ها، مراحل و اهداف مردم را از به خیابان آمدن و کشته شدن برای به وجود آوردن تغییر بزرگ گفته‌ایم و تلاشمان این بوده است که خواننده با خواندن همین روایت‌ها خود متوجه تفاوت و اختلاف خواستگاه و خواسته‌های انقلابی‌ها بشود. سعی کرده‌ایم روایتمان را به منابع متفاوت و دست اول مستند کنیم تا مخاطب را از نزدیک با صحنه‌ی حوادث پیش از انقلاب و حین انقلاب و حتی بعد از انقلاب آشنا کنیم تا خودش تفاوت‌های رهبری در هر انقلاب، میزان مشارکت مردم در هر انقلاب، میزان خشونت انقلابی‌ها و مخالفانشان در هر انقلاب و حضور و عدم حضور غریبه‌ها در هر انقلاب را ببیند. و این‌گونه از نزدیک اهداف انقلابی‌ها و رهبرانشان و به‌خصوص گفتمان غالب بر آن انقلاب را دریافت کند.

سپس در پایان کتاب برای خواننده‌ای که روایتی از این سه انقلاب را خوانده است از گفتمان‌های حاکم بر هر انقلاب گفته‌ایم. خواننده‌ای که خوانده و دیده که این سه انقلاب سه انقلاب بزرگ بوده‌اند که تأثیر فراوانی هم بر دیگر کشورهای دنیا گذاشته‌اند در فصل آخر با گفتمان حاکم بر هر انقلاب آشنا می‌شود تا ببیند که شباهت‌ها و تفاوت‌هایی که خودش در فصل‌های قبلی خواند چه نسبتی با گفتمان‌های حاکم بر هر انقلاب دارد؛ گفتمان لیبرالی حاکم بر انقلاب فرانسه، گفتمان کمونیستی حاکم بر انقلاب روسیه و گفتمان دینی حاکم بر انقلاب ایران. پس باید بر اساس گفتمان غالب هر انقلاب نسبت به میزان تأثیرگذاری آن انقلاب

بر دیگر کشورها و انقلاب‌ها سخن گفته؛ یعنی همان‌طور که انقلاب‌های ملی‌گرا و لیبرال‌خواه اروپای قرن هجده متأثر است از انقلاب فرانسه و انقلاب‌ها و تحریکات کمونیستی قرن بیستم به شدت متأثر است از انقلاب روسیه، انقلاب‌ها و تحریکات دینی این قرن هم متأثر است از انقلاب دینی مردم ایران. پس همان‌طور که لازم نیست مردم پرتغال بگویند ما از فرانسه الگو گرفته‌ایم و چه‌بسا این را انکار هم بکنند، اما ما می‌بینیم که این دو در یک گفتمان هستند، مردم مصر و تونس هم لازم نیست بگویند ما از انقلاب ایران الگو گرفته‌ایم؛ چون اگر با آن انقلاب‌ها هم آشنا شویم می‌بینیم که ذیل گفتمان دینی اتفاق افتاده‌اند. کاری که امید است در کتابی دیگر آن را به سرانجام برسانیم.

از ویژگی‌های این کتاب، صفحه‌آرایی جالب، نثر لطیف و روان و داستان‌گونه است در معرفی سه انقلاب بزرگ تاریخ معاصر و مقایسه و تطبیق شکل‌گیری، دوران حاکمیت و پیامدها و دستاوردهایش.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۰۷۳۶/روایت-سه-انقلاب-بزرگ-قرن-بزرگ-انقلاب-سه-روایت/۲۰۷۳۶>